

1.1 Školní vzdělávací program pro školní družinu

Obsah

Identifikační údaje

Charakteristika ŠD

Cíle a úkoly

Kompetence

Vzdělávací a výchovné oblasti

Časový plán

Organizační zabezpečení

1.1.1 Identifikační údaje

ADRESA: 5.základní škola Cheb, Matěje Kopeckého 1, 350 02 Cheb

VEDOUCÍ VYCHOVATELKA ŠD: Naděžda Hegerová

IČO : 70987459

PROVOZ ŠD: 06:15 - 07:45 / 11:40 - 16:40 hod.

TELEFON ŠD : 354 432 610

POČET ODDĚLENÍ: 6

1.1.2 Charakteristika ŠD

ŠD při 5. ZŠ disponuje samostatnou budovou, nacházející se přímo naproti hlavní budově školy. V prvním patře jsou umístěny třídy prvních ročníků a jedno samostatné oddělení ŠD. V přízemí se nacházejí čtyři oddělení ŠD a kancelář ŠD. Ke každému oddělení patří jedna uzamykatelná šatna.

V prvním poschodí se nachází malá tělocvična, která je často využívána k pohybovým aktivitám našich dětí. Ke stejnému účelu slouží také školní hřiště. Bezpečný pobyt dětí skýtá prostorná zahrada nacházející se za budovou ŠD, která je vybavena herními prvky. Stravování je zabezpečeno v budově školní jídelny bezprostředně sousedící se školní budovou. V této budově se též nachází 6. oddělení ŠD a jsou zde pro ŠD vyhrazeny dvě samostatné jídelničky. O pitný režim dětí se starají vychovatelky na odděleních, které ve spolupráci s rodiči zajišťují dostatek ochucených nápojů dle aktuálních potřeb dětí. Materiální potřeby odpovídají možnostem ZŠ, jež nám poskytuje pomůcky pro práci s dětmi.

Činnost ŠD je přednostně určena pro žáky 1., 2. a 3. ročníků. Žáci 4. ročníku, popř. 5. ročníku mohou být zařazeni do oddělení v případě, že jsou dojíždějící. Dále ŠD navštěvují žáci cizí národnosti hlavně z důvodů jazykové bariéry a snadnějšího začlenění do kolektivu.

Provozní doba je stanovena ředitelem školy dle Vnitřního řádu školní družiny.

- Družina organizuje zájmové vzdělávání i pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce.
- V rámci stanovených pravidel v daném termínu činí poplatek 100,- Kč/měsíc.
- Odchod žáků z družiny se řídí požadavky rodičů, vymezenými na zápisním lístku. Aktuální změna je doložena písemnou formou.
- Pobyt žáků a vzájemné předávání jsou organizačně zajištěny.
- Žáci jsou seznámeni s Vnitřním řádem ŠD, poučení o bezpečném chování v prostorách družiny, jídelny, v šatně, tělocvičně a při činnostech mimo budovu školy.
- Bezpečnost žáků je zajištěna přítomností vychovatelky. Jsou vytvořeny podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Zvolené formy odpovídají věkovým zvláštnostem žáků a potřebám provozu. Jedná se o průběžně prováděný dohled vychovatelek, výchovné působení v průběhu realizovaných činností uplatňovaných v souladu s realizovaným ŠVP. (Dále rozvinuto ve Vnitřním řádu ŠD).
- Školní družina dodržuje Vnitřní řád školní družiny.

Provoz ŠD je zajištěn v pracovní dny: od 6,15 h – 7,45 h
od 11,40 h – 16,40 h

Program ŠD slouží k odpočinku, rozvoji zájmu žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času, rozvíjení tvořivosti, vytváří podmínky pro komunikaci s dětmi navzájem. Je doplněn časovým plánem tohoto ŠVP.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných se na škole a ve školní družině realizuje zpravidla formou individuální integrace v běžných třídách a skupinách. Škola se opírá o doporučení a spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) nebo speciálně

pedagogickým centrem (SPC) či praktickým lékařem pro děti a dorost. Důležitá je spolupráce vychovatelky s rodiči (zákonnými zástupci žáka), s třídním učitelem, vedením školy.

Zabezpečení výuky a výchovy těchto žáků se uskutečňuje plně v souladu se ŠVP a materiálními, technickými a personálními podmínkami ŠD.

Program ŠD je koncipován maximálně pro 170 dětí.

1.1.3 Cíle a úkoly

Rozvíjet harmonickou osobnost – hravost, zvědavost a vzdělanost

- zajistit všeobecný přehled učiva hrou
- vytvářet pravidla chování dětí ve třídě i na veřejnosti (osvojení základních pravidel slušného chování: používání slov – prosím, děkuji, omluva, pozdrav, nepřivlastňovat si cizí věci; pravdomluvnost a uznání viny)
- učit sebeovládání a sebeúctě dětí
- vytvářet kamarádství a pomoc slabším jedincům
- odbourávat agresivitu, šikanu, vulgární vyjadřování a patologickou závislost na mobilech a tabletech
- chápat zásady demokracie: práva a povinnosti dětí
- respekt k jiným etnickým, kulturním a náboženským skupinám
- bezpečnost dětí při činnostech
- ochrana majetku školy, školní družiny a školní jídelny

Konkrétním cílem ŠD je vychovat jedince ke zdravému životnímu stylu :

- posilování citových vazeb, slušnosti a rozvíjení slovní zásoby dětí
- odstraňovat nedostatky a regulovat chování, umět se vypořádat se stresem, špatnou náladou, vyrovnat se s nedostatky, neúspěchem a neznalostí – sebeovládání
- naučit děti porozumění, toleranci a úctě k sobě i k ostatním lidem
- pozitivní hodnocení sebe a pozitivní hodnocení druhých
- nepodléhat negativním vlivům

Činnost ŠD se zakládá na dobrovolnosti, tzn. že dítě si může zvolit činnost, která jej zaujme.

ŠD se zaměřuje na úzkou spolupráci se školou a rodinou. Plní funkci nejen vzdělávací, ale i sociální a zdravotní.

Úkoly

Dodržovat řád ŠD, denní režim a dbát na bezpečnost dětí. Řád ŠD je celoročně vyvěšen na hlavní nástěnce a žáci jsou s ním vždy seznámeni. Současně jsou poučeni o bezpečnosti při pobytu ve ŠD.

Odstraňovat únavu z vyučování vhodnou činností, tzn. že děti jsou vedeny k tomu, aby uměly včas odpočívat (relaxace, hry, hudba, četba.)

Vytvářet dětem pestrý program zajímavou činností, která je zaujme. Zapojit je do činnosti, probudit v nich zájem a chuť si to vyzkoušet. Zaměstnat dítě poutavou činností.

Udržovat čistotu při jednotlivých činnostech, chránit životní prostředí. Naučit děti třídit odpad – papír, sklo, plast. Chovat se tiše v přírodě, chránit rostliny, hmyz, zvěř – posilovat lásku k nim. Šetrně zacházet s pomůckami, hračkami, naučit děti vážit si věcí.

Dát dětem klidné zázemí a prostor pro činnost. Naučit je klidnému chování, nekřičet, neběhat. Najít si vhodné místo ke hře, práci. Udržovat pořádek na oddělení, neničit společné hračky a vybavení.

Vytvářet dobrý kolektiv, navozovat radostnou atmosféru a pocit bezpečí. Podporovat dětskou hravost, vhodnou formou dát prostor ke zvolené hře – zapojit ostatní. Poradit dětem v řešení problémů – asertivita. Umět dítě pochopit a řešit s ním daný problém. Dát mu pocit jistoty.

Upevňovat hygienické návyky a prohlubovat pravidla slušného chování. Zamezit šíření nemocí – kapesníky. Chovat se slušně na veřejnosti, úcta ke starým lidem.

Spolupracovat se školou a rodinou. Výchovné problémy řešit okamžitě, spolupracovat s třídní učitelkou.

Navazovat na učivo probrané ve škole, rozšiřovat znalosti a dovednosti dětí formou her, výstav a vycházek, využívat dětské časopisy, atlasy, encyklopedie – znalost, logika, postřeh.

Vyvarovat se negativním vlivům – poučit o nebezpečnosti drog, alkoholu, kouření (besedy).

Vychovávat děti k samostatnosti, odpovědnosti a pravdomluvnosti. Naučit je spoléhat se samy na sebe a zvládat dané situace, vést k odpovědnosti.

Podporovat dětskou tvořivost a soutěživost, zapojit je do společných činností – výzdoba oken, tříd a chodeb ŠD. Zapojit děti, které mají vztah k písním a poezii do souborů – vystoupení na veřejnosti, předávat dětem zkušenosti a zapojit je v akcích ŠD.

1.1.4 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- dítě je zvědavé - klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Používání vhodné literatury - atlasy, encyklopedie, časopisy. Učí se rádo a s chutí, započatou práci dokončí (co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek). Získané vědomosti uplatňuje v dalším učení a praxi.

PT – OSV

Kompetence k řešení problémů

- všímá si svého okolí a dění kolem sebe, snaží se řešit problémy rozumem a logicky, vyhýbá se násilí, agresivitě a vulgaritě, každou činnost dokončí a dořeší, je asertivní v jednání.

PT – MR, SR

Kompetence komunikativní

- komunikuje verbálně i neverbálně bez ostychu a srozumitelně, ovládá správně řeč a výslovnost, vyjadřuje své myšlení a poslouchá názory jiných.

PT – SR

Sociální a interpersonální kompetence

- samostatně se rozhoduje a je si vědomo, že nese odpovědnost za činy, jež provedlo. Rozpozná spravedlnost i křivdu, jedná citlivě a projevuje takt a ohleduplnost k ostatním. Odsuzuje agresivitu, šikanu a nespravedlnost. Spolupracuje s kolektivem a dokáže prosadit svůj vlastní názor, respektuje jiné.

PT – MR

Kompetence činnostní a občanská

- dbá na své osobní zdraví a svou bezpečnost, odpovědně přistupuje k daným úkolům a povinnostem, učí se svou práci si zorganizovat a plánovat postupně. Chová se zodpovědně a snaží se pomáhat ostatním, spolupracuje s kolektivem.

PT – VDO

Kompetence k trávení volného času

- umí si vybrat zájmovou činnost dle vlastní volby, dokáže svůj volný čas využít smysluplně a mít z toho dobrý pocit. Rozvíjí své zájmy v organizovaných kroužcích.

1.1.5 Vzdělávací a výchovné oblasti

Člověk a jeho svět

PT – VDO

Dítě postupně poznává okolí školy a své město, (určování významných objektů ve městě a jejich prohlídka). Srovnává historii a současnost. Zajištění bezpečnosti dětí při vycházkách a cestě do školy.

D o m o v – znalost významu slov moje rodina – vyprávění zážitků z rodinného prostředí (členové rodiny – názvy), pomoc rodičům – rozdělení práce.

Š k o l a – bezpečná cesta do školy – Děti pozor! , Prostředí školy, ŠD – čistota a estetický vzhled, výzdoba prostor ŠD – vkus dítěte.

O b e c – orientace ve městě Cheb – znalost významných objektů – městský úřad, policie, nemocnice, knihovna, pošta, nádraží. Tématická vycházka do historické části města – hrad, muzeum, náměstí, Špalíček. Četba pověstí o Chebu.

Lidé kolem nás

PT – SR, MR,OSV

Dítě si všímá a není mu lhostejné chování lidí kolem něj. Osvojuje si zásady chování ve společnosti, dodržuje pravidla slušného chování, předchází šikaně, vyhýbá se vulgaritě a má nad sebou kontrolu.

R o d i n a – úcta k rodičům a starším lidem (pozdrav, poděkování, oslovení...)

Š k o l a – vztahy mezi lidmi (chování dětí ve třídě), vnímá a respektuje etnické rozdíly, srovnávání pojmů (drzost, vychytralost, nezájem), rozpoznávání a prevence šikany.

S p o l e č n o s t - úcta ke každému povolání (uznávat jeho důležitost v životě), vztah k postiženým dětem (naučit se pomáhat, vnímat a naslouchat), opatrnost při styku s neznámými lidmi (umět reagovat na danou situaci).

Lidé a čas

PT – EV

- organizování vlastní činnosti, tvorba denního režimu a jeho dodržování.
- využívání vlastního volného času k vhodným zájmům (rozšíření znalostí)
- návyk na pravidelnou činnost (četba na pokračování, odpočinek po obědě na koberci)
- orientace v čase (pojmy – minulost, současnost a budoucnost)
- vývoj člověka - dětství: novorozenec, kojeneček, batole, předškolák, školák, student
 - dospělost
 - stáří
- časové úseky – sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok

- roční období – jaro, léto, podzim, zima
- historie a pokrok – jak se žilo dříve a dnes, technický vývoj – srovnávání, móda – oblečení včera, dnes a zítra
- zvyky a tradice – dodržování zvyků, připomenutí oslav, svátky

Rozmanitosti přírody

PT – EV

- každodenní pobyt v přírodě na čerstvém vzduchu, vnímat krásu přírody – roční období
- naučit se vnímat vůni, vzhled, barevnost – výtvarné vyjádření
- pečovat o pokojové rostliny – pracovní činnost
- zapojit se do ochrany životního prostředí
- zeleň kolem nás – uvědomit si význam (kyslík) - ekologická činnost
- využívat literaturu k prohlubování vědomostí – atlasy, encyklopedie
- přírodní jevy – bouřka, hrom, blesk, potopy, oheň, vítr, sníh, sucho – nebezpečí
- třídění odpadu – ekologická – přírodovědná č.
- znalost živočichů – encyklopedie, hry, ochrana lesů, ohrožená zvířata

Člověk a jeho zdraví

PT – EV

- poznávání lidské tělo – práce s knihou (encyklopedie, atlasy, DVD – Lidské tělo 1 - 4)
- dodržování osobní hygieny, otužování těla – jak zabránit nemocem
- seznámení se zdravotnědou – ošetření drobných poranění (Malý zdravotník)
- poučení o bezpečnosti při práci i hře – dbát pokynů v tělocvičně, bazénu či oddělení
- výchova ke zdravému životnímu stylu (Kompetence 1-5)
- důležitost osobního bezpečí – linka bezpečí, soukromí a osobní prostor, bezpečné a nebezpečné chování
- upevnění znalostí k mimořádným událostem (tísňové linky, pojmy – policie, hasiči, záchranáři – význam a důležitost jejich práce, živelné pohromy, evakuace
- běžná rizika – nebezpečné předměty, prostředí a činnosti; rizikové chování – důsledky a prevence
- vštěpování základních hygienických návyků – stolování, mytí rukou, větrání, zubní hygiena
- dodržování správných stravovacích návyků – zdravá a pestrá výživa, pravidelnost stravy
- besedy o patologických jevech – kouření, alkohol, drogy (poučení, následky), šikana a kyberšikana
- rozšiřování slovní zásoby dětí, procvičování paměti – PNV, DHV, kvizy, křížovky, jazykolamy

1.1.6 Časový plán

PODZIM: září, říjen, listopad

- seznámit žáky s prostředím a řádem ŠD a ŠJ , (1. ročník)
- bezpečnost dětí ve ŠD – správné chování dětí
- samostatnost při oblékání
- naučit děti správnému oslovení – paní vychovatelko
- vést děti ke tvorbě kolektivu – chování jedinců
- vést děti k hygienickým návykům – základům stolování
- upevňovat základní pravidla – slušnost, asertivita
- vytvářet kladný vztah k přírodě – poznat přírodní materiály
- navodit příjemnou a hravou atmosféru

Dopravní činnost

- zvládnutí chůze v útvaru, znalost dopravních značek v okolí školy, správné přecházení vozovky po přechodu

Přírodovědná činnost

- vycházky – pozorování změn v přírodě
- sběr a využívání plodů podzimu k estetické činnosti (dýně, semínka, kaštiny, žaludy, šípky, barevné listí)
- přírodovědné kvízy (zajímavosti o zvířatech, rostlinách)

Tělovýchovná činnost

- pohybové, sportovní hry v tělocvičně, na hřišti či zahradě ŠD (bezpečnost dětí při pohybu)
- osvojení pojmů: přihrávky – vybíjená, cvičení při hudbě – aerobik, správné dýchání – dechové cvičení, slovní říkanky

Výtvarná činnost

- zvládnutí výtvarných technik
- hra s barvou
- využití přírodních materiálů
- obrysová kresba - tužka

Pracovní činnost

- práce s papírem
- přírodním materiálem (žaludy, kaštany, jeřabiny, listy)
- lepení, stříhání – drak
- vedení dětí k pořádku (úklid hraček, okolí ŠD)

Hudební činnost

- rytmus (vytleskávání)
- hlasová gymnastika
- opakování písní (formou hry: Pějme píseň dokola)

Literární činnost

- četba pohádek
- vyprávění přečteného textu
- poslech audio
- nácvik říkanek, básniček
- rým – fantazie dětí

Odpočinková činnost

- odpočinek na koberci – četba
- konstruktivní hry
- vycházky
- vyprávění, zážitky
- kresba, omalovánky

Rekreační činnost

- kresba – volné téma, omalovánky
- modelování
- hry v kruhu – smyslové hry
- soutěže

PNV

- spolupráce s třídní učitelkou
- správné držení tužky
- didaktické hry
- hádanky, kvízy, křížovky

- tvorba slov, slovní hry
- správná výslovnost

Akce

- sběr kaštanů a žaludů pro zvěř
- sbírka pro útulek
- přírodovědné besedy (ochrana netopýrů)
- projekty – „Hrátky s větrem“, „Poznávání podzimu“

Z I M A – prosinec, leden, únor

- vánoční pohoda (navození příjemné atmosféry)
- vánoční zvyky, tradice, koledy
- vyrábění vánočních ozdob a dárků z různých materiálů
- upevňování vztahů ke starší generaci – přáníčka pro babičky a dědečky
- estetické cítění dětí – tvořivost, představivost
- kladný vztah k přírodě – pomoc zvěři v zimě
- logické myšlení – rozvoj úvahy
- TV chvilky na sněhu, bezpečnost při hrách – sáňkování, koulování
- zručnost při práci s papírem – masky na karneval

Dopravní činnost

- správné chování při zimních hrách, hry nepatří na vozovku
- dopravní vycházky – pozorování dopravního ruchu
- opatrnost při přecházení – náledí

Přírodovědná činnost

- vycházky – seznamování se s ledovými jevy (vznik, prevence a bezpečnost), pozorování zvířecích stop ve sněhu
- pomoc zvířatům – plnění krmítek, zavěšování lojových koulí
- třídění zvířat (podle řádů, druhů, prostředí a užitekosti)
- kvízy, pracovní listy, hádanky
- lidské tělo – části, význam, funkce
- lidské chování (dobré x špatné), význam pojmů charakter, vlastnosti

Tělovýchovná činnost

- každodenní pobyt venku (honičky, otužování, správné oblékání dětí)
- pohybová zdatnost – hod na cíl, koulování, závody na saních

Výtvarná činnost

- akvarel, tuš, vodové barvy – zimní radovánky
- vánoční přáníčka – sněhuláček, stromeček (frotáž)
- karneval – barevnost a nápaditost při výrobě masek

Pracovní činnost

- vánoční dárečky – různé materiály (papír, textil, apod.)
- přáníčka – polep, klovatina
- vedení dětí k pořádku – úklid hraček
- výroba papírových masek – zvířátka (kočka, zajíc, opice, medvěd) – přesnost při práci

Hudební činnost

- vánoční koledy – nácvik, opakování, rytmus písně. Umět rozpoznat rychlost, pomalost, ráznost.

Literární činnost

- při přednesu správná artikulace, hlasitá četba textu

Odpočinková činnost

- odpočinek na koberci, volné hry, stavebnice, stolní hry

Rekreační činnost

- společné hry, soutěže, volná kresba, omalovánky. Soutěž „Znáš je ? „– znalost zvířat pro 1.roč., „Kdo jsem?“ – znalost zvířat a rostlin pro 3.roč..

PNV

- DHV na procvičování slovní zásoby, opakování matematiky – matematický král, sudoku – logika, spojovací obrázky (číselná posloupnost)
- prvouka – vyhledávání skupin zvířat (logika)

Akce

- besídky: Mikulášská; vánoční – tradice a zvyky, poslech vánočních koled
- dárky pro své blízké (akce s rodiči)
- maškarní karneval
- přírodovědná soutěž: „Poznej a chraň“

- projekty – „Barevný týden“, „Geometrické tvary“ (1. a 2. ročníky), „Žijeme ve středověku“ (3. až 5. roč.)

J A R O, L É T O – březen, duben, květen, červen

- rodinné vztahy, znalost členů rodiny
- orientace v okolí školní družiny
- změny v přírodě, vnímání její krásy
- prohlubování znalostí – umět správně pojmenovat dospělá zvířata a jejich mláďata
- určování rostlin a květin
- rozvíjení fantazie – malování vajíček, zvyky a tradice
- manuální zručnost při velikonoční výzdobě
- ochrana přírody – otvírání studánek, úklid odpadků v okolí ŠD a školy
- dárek pro maminku – Den matek – láska k mamince

Dopravní činnost

- bezpečnost dětí – hry nepatří na vozovku
- Malý cyklista – vybavení kola
- soutěž ve znalostech dopravních značek
- duben – měsíc bezpečnosti. „Táto, mámo, jezdi opatrně“.

Přírodovědná činnost

- vycházky – pozorování změn v počasí a přírodě (tažní ptáci, mláďata)
- upevňování vědomostí – správné pojmenování zvířat a řazení do skupin, přiřazení dospělý a jejich mláďata
- ochrana přírody – úklid okolí ŠD a školy
- sběr rostlin a bylin (rozpoznávání a určení názvu, založení herbáře)
- Ekologická výchova – význam správného třídění odpadu, udržování čistoty svého okolí, přírodní zdroje – ochrana, plýtvání
- Environmentální výchova – upevňování kladného vztahu ke zvířatům a přírodě (ZOO, útulky), pravidla chování ve volné přírodě
- přírodovědné kvízy – doplňovačky, spojovačky, přesmyčky, křížovky

Tělovýchovná činnost

- pohybové hry na zahradě – pohybová zdatnost a zručnost dětí, opatrnost při hrách, možnost úrazu
- utkání ve vybíjené (dle ročníků)

Výtvarná a pracovní činnost

- hra s barvou, pastelem, křídou – estetické vnímání
- používání různých výtvarných technik, barevnost a zaplnění plochy
- stříhání, lepení, využití přírodnin k výrobě dárků (lýko, jádra, koření, kamínky)
- rozvíjení manuální zručnosti – výroba dekorace na Velikonoce

Hudební činnost

- písně s jarní tematikou. Písní v dětech probouzet radost z dané činnosti – uvolněnost
- pohybové hry a tance s hudbou a zpěvem

Literární činnost

- četba na pokračování
- probudit v dětech zájem o knihy

Odpočinková činnost

- společné hry – utužení kolektivu
- tematické hry – prodejna, restaurace
- volné stolní hry – odreagování

Rekreační činnost

- každodenní pobyt na čerstvém vzduchu
- radost z pohybu – uvolněnost
- malování na chodník, výtvarné znázornění dětské fantazie – barevnost plochy

PNV

- hlasitá četba
- předčítání dětmi (3. ročník)
- pracovní listy z přírodovědy: Hledej....
- slovní hry – naučit děti používat knihy a časopisy pro výuku

Akce

- karneval
- Hody, hody.... velikonoční tradice
- jarní stopovačka
- malujeme na chodník
- dopravní soutěž

- sběr léčivých bylin
- „Noc ve školní družině“
- přírodovědná beseda s odborníkem (péče a chov včel)
- ukončení školního roku – předání knižních odměn

1.1.7 Organizační zabezpečení

Vedoucí vychovatelka: Naděžda Hegerová

Vychovatelky :

1. oddělení - Bohuslava Zdeňková
2. oddělení - Naděžda Hegerová
3. oddělení - Diana Hošková
4. oddělení - Hana Líbalová
5. oddělení - Miluše Hejduková
6. oddělení - Renata Vyklická

Celkový počet dětí: max. 170